

Hvordan bør kommunen reagere på meldinger om mulige lovbrudd?

Baro Moslet - Landbruksdirektoratet

14.05.2024

Lovverket

- Skogbruksloven

- Formål å fremme ei bærekraftig forvaltning av skogressursene i landet med sikte på aktiv lokal og nasjonal verdiskaping, og å sikre det biologiske mangfoldet, hensyn til landskapet, friluftslivet og kulturverdiene i skogen.

- Bærekraftforskriften

- Formålet med denne forskrifta er å fremme et bærekraftig skogbruk som sikrer miljøverdiene i skogen, aktiv forynging og oppbygging av ny skog, og god helsetilstand i skogen, jf. § 1 i skogbrukslova.

Sanksjoner

- To typer sanksjoner
 - Straffetruassel, kan anmelde men ikke konkludere
 - Tvangsmulkt, pålegges for å oppnå noe.
- Muligheter til pålegg (kan være en sanksjon)
- En sanksjonsveiler kommer på høring rundt sommeren 2024 hvor disse problemstillingene blir drøftet

Manglende MIS

§ 4. Miljødokumentasjon og miljøregistreringar

Skogeigar skal kunne gjere greie for dei miljøomsyn som ligg til grunn for planlagde eller utførte tiltak i skogen, jf. [lov 9. mai 2003 nr. 31 om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet \(miljøinformasjonsloven\)](#).

Hogst kan normalt berre skje i område der det er gjennomført miljøregistreringar, jf. [forskrift 4. februar 2004 nr. 449 om tilskudd til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer](#). Ved hogst i område der slike registreringar enno ikkje er gjennomførte, skal dei føre-var-tiltaka som er nedfelte i Norsk PEFC Skogstandard leggjast til grunn.

0 Endra ved [forskrift 2 feb 2015 nr. 88](#).

Hva innebærer ulovlig hogd tømmer?

Ulovlig hogd tømmer innebærer at tømmeret er hogd i strid med lover og forskrifter i hogstlandet.

Til ulovlig hogd tømmer i Norge regnes slikt tømmer som er hogd uten at reglene i skogbruksloven med tilhørende forskrifter er fulgt. Det kan også være tømmer som er hogd i strid med krav og forbud som berører hogsten, for eksempel naturmangfoldloven.

Skogeier som ansvarlig

Når du som skogeier selger tømmer som er hogd i egen skog, er det du som skogeier som er ansvarlig for at tømmerforordningens krav oppfylles.

Hva innebærer dette for deg som skogeier?

Du må ta vare på opplysninger om hogsten i fem år.

Følgende opplysninger skal dokumenteres og tas vare på:

- Treslag
- Volum
- Sortiment
- Navn og adresse på den du selger tømmeret til
- Risikovurdering

Mange av opplysningene som tømmerforordningen krever skal dokumenteres og tas vare på, finnes i måledokumentet fra Norsk Virkesmåling. Gjennom oppgaveplikten til skogfond vil disse opplysningene bli registrert på eiendommens skogfondskonto og blir tatt vare på der. Overhold derfor § 9 Oppgaveplikt i [Forskrift om skogfond](#) o.a.

Videre må du som skogeier dokumentere at du har gjennomført en risikovurdering før hogsten gjennomføres. I risikovurderingen skal det beskrives hvilke risikomomenter for brudd på lover og forskrifter som kan være aktuelle ved hogsten, for eksempel miljøverdier det må tas hensyn til eller muligheter for at det kan oppstå kjøreskader, og hvordan du forholder deg til disse risikomomentene ved gjennomføring av hogsten.

Er skogeierendommen din sertifisert eller del av en gruppesertifisering?

Hvis skogeierendommen din er sertifisert, eller den er del av en gruppesertifisering, for eksempel PEFC eller FSC, bør du kontrollere at det systemet du følger oppfyller kravene i tømmerforordningen. Ved behov må du komplettere systemet eller be om at din sertifikatholder oppdaterer systemet.

Naturtyper

- Naturtyper etter miljødirektoratets instruks har ingen formell forvaltningsstatus, det gjelder også de rødlistede naturtypene
- En biologisk rådgiver skal konsulteres ved hogst av naturtyper som kan vurderes til å bli en ny nøkkelbiotop. Altså om det er MiS-livsmiljøer der som bør settes av
- Naturtypefigurer etter DN håndbok 13 skal avklares i forbindelse med MiS-kartleggingen. Er det kommet til en figur i ettertid bør dette avklares med biolog
- Avvirker du til eget bruk (ikke-sertifisert) må du følge bærekraftforskriften

Case - forurensning i vassdrag

Case - forurensning i vassdrag

- En virksomhet ble anmeldt av SF for at det ikke ble tatt tilstrekkelig hensyn til levemiljø for bestanden av elvemusling og andre dyr som levde i vassdraget.
- Etter en samlet vurdering finner retten etter dette at både ordlyden i bærekraftsforskriften § 3 og lovgivers intensjon/mening er for uklar til at straff kan idømmes etter bestemmelsen, jf. klarhetskravet i Grunnloven § 96 og EMK artikkel 7.
- Virksomheten ilegges en bot på 300 000 kr for overtredelse av naturmangfoldloven § 75 første ledd, jf. § 15 første ledd andre punktum, jf. straffeloven § 27

§ 4. Skogeigaren sitt forvaltaransvar

Skogeigaren skal sjå til at alle tiltak i skogen blir gjennomførte i samsvar med lov og forskrift. Skogeigaren skal ha oversikt over miljøverdiane i eigen skog og ta omsyn til dei ved gjennomføring av alle tiltak i skogen. Slike omsyn kan føre til at nokre tiltak i skogen ikkje kan gjennomførast. Innafor desse rammene står skogeigaren fritt til å forvalte skogen ut frå eigne mål.

Skogeigaren skal sjå til at dei som gjer arbeid i skogen rettar seg etter lova og forskriftene.

Departementet kan gi nærare forskrifter om omsyn skogeigaren skal ta i høve til miljøet.

§ 3. Plikta til å ta miljøomsyn

Ved gjennomføring av skogbrukstiltak skal skogeigaren sjå til at det blir teke nødvendige omsyn til biologisk mangfald, friluftsliv, landskap og kulturverdiar i samsvar med føresegnene i [skogbrukslova](#).

Skogeigar skal sjå til at også dei som gjer arbeid i skogen tek slike omsyn.

§ 15. (forvaltningsprinsipp)

Høsting og annet uttak av naturlig viltlevende dyr skal følge av lov eller vedtak med hjemmel i lov. Ved enhver aktivitet skal unødige skade og lidelse på viltlevende dyr og deres reir, bo eller hi unngås. Likeledes skal unødige jaging av viltlevende dyr unngås.

Høsting og annet uttak av viltlevende planter og sopp er tillatt så langt det ikke truer overlevelsen av den aktuelle bestanden eller begrenses ved lov eller vedtak med hjemmel i lov.

Bestemmelsene i første og annet ledd er ikke til hinder for lovlig ferdsel, landbruksvirksomhet eller annen virksomhet som skjer i samsvar med aktsomhetsplikten i [§ 6](#).

Det som i denne loven er bestemt om lakse- og innlandsfisk, gjelder også for ferskvannskreps.

Høsting og annen utnyttelse av marine organismer reguleres av [lov 6. juni 2008 nr. 37](#) om forvaltning av viltlevende marine ressurser.

0 Endret ved [lover 14 des 2012 nr. 94](#) (ikr. 1 jan 2013 iflg. [res. 14 des 2012 nr. 1204](#)), [14 juni 2013 nr. 50](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 14 juni 2013 nr. 673](#)), [28 mars 2014 nr. 9](#) (ikr. 1 juni 2014 iflg. [res. 28 mars 2014 nr. 371](#)), [18 nov 2016 nr. 83](#) (ikr. 18 nov 2016 iflg. [res. 18 nov 2016 nr. 1343](#)).

§ 11 Meldeplikt

- Når det er nødvendig for å **holde kontroll** med at **loven blir fulgt**, kan kommunen eller annen skogbruksstyresmakt gjøre vedtak om at skogeiere skal ha plikt til å melde inn planer om hogst og tiltak knyttet til foryngelse og stell av skogen. Denne meldeplikten kan gjelde **en eller flere skogeiere i hele eller deler av kommunen**.
- Meldingen skal være skriftlig og gi opplysninger om de planene eieren har for hogst eller tiltak. Meldingen skal sendes til kommunen senest 3 uker før hogsten eller tiltaket skal settes i verk.

PEFC skogstandard

- Norsk PEFC er næringens egen bransjestandard som skogeier må følge for å nå målene om bærekraftig forvaltning.
- For å få solgt tømmer skal det foreligge en underskrevet skogsertifiseringsavtale som regulerer plikter og ansvar knyttet til etterlevelse av Norsk PEFC Skogstandard.
- Forvaltningen kan uavhengig av PEFC følge opp brudd på lover og forskrifter.
- Bærekraftforskriften kan benyttes uavhengig av PEFC, med to unntak hvor det ligger en kobling til PEFC:
 - *§4. 2 ledd. «Hogst kan normalt berre skje i område der det er gjennomført miljøregistreringar, jf. forskrift 4. februar 2004 nr. 449 om tilskudd til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer. Ved hogst i område der slike registreringar enno ikkje er gjennomførte, skal dei føre-var-tiltaka som er nedfelte i Norsk PEFC Skogstandard leggjast til grunn».*
 - *§5.1 ledd. «Ved gjennomføring av skogbrukstiltak skal skogeigaren sørgje for at verdiane i viktige livsmiljø og nøkkelbiotopar blir tekne vare på i samsvar med retningslinene i Norsk PEFC Skogstandard».*